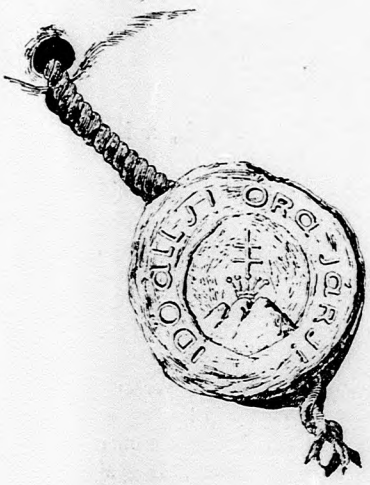

ELŐKELŐ: :VILÁG

• HETENKÉNT MEGJELENŐ FOLYÓIRAT.
• A MAGYAR NEMES-TÁRSASÁG SZÁMÁRA.

ELŐKELŐ VILÁG

hetenkint (szerdán) megjelenő szépirodalmi és társadalmi folyóirat a magyar nemes társaság számára.

Előfizetési ára: Egész évre . . . 16.— Egyes szám . . . —.40	Szerkeszti és kiadja: Lengyel Gizella.	Szerk. és kiadóhivatal: BUDAPEST, VII. ker., István-út 40. szár.
--	---	--

Sport.

Végre nemcsak a naptárban, hanem az Orci kertben is tavasz van. Ezernyi fehér és rózsaszínű virág borítja a hatalmas kert fáinak ezreit s a pályán vigan száguldanak már a karsu gépek az ifju erőből duzzadó atlétáink pedál nyomása alatt.

Igazán e kertben, kijöve a főváros dús köszén életéből lmintha az annyit emlegetett Oxford sporttelepét látnók magunk előtt. Itt a tennis pályák felől hallatszik a vidám zaj, a szélesebb téren a footballozók csapata küzd, a kerékpárpályán belől a futók, s a többi atléták színes csapatának élénksége veri fel az életet lehelő tavaszi kert nyugalmas csendjét. Folyik a munka mindenütt, ha a szegény boldogult báró letekint a menybéli magasságból, megelégedetten fog felkiáltani: méltó kezekbe tettem le sportörökségemet!

Mult vasárnap lett volna a klub ezidei első bemutatkozója a F. K. E. országuti kerékpár versenyén. De a végtelen eső megakadályozta versenyzőink legjobb szándokait is, s így a verseny elhalasztódott a legközelebbi esőtlen vasárnapig.

Ma tartja meg a klub az első házi mezei versenyét, melynek érdekességét az emeli, hogy Szokoly Lajos, az első marathoni verseny győztese két emlékérmét ajánlotta fel a győzteseknek. A nemzetközi verseny f. hó 25-én lesz; a klub jubiláris érmeivel díjazva valószínűleg a budai német völgyben.

A verseny helye jelezve lesz a lapokban, ajánljuk olvasóinknak nagyon, nézzenek végig egy ilyen küzdelmet, mert ilyen szép látványban alig lehet a sport terén részük.

A footballban végre fordult a szerencse, s két magyar csapatnak sikerült elragadni a külföldtől a pálmát. A technikus csapat Bécsben győzött nagy fölényrel (4 : 1) a torna kiub pedig nálunk, Budapesten, tette a berlini csapatnak győzelmét eldöntetlenné!

Nem állhatjuk meg szó nélkül, hogy felemlítsük, még sem való bármily sportbarátnak sem a nagyhét péntekén és szombatján, valamint husvét vasárnapján játszani, nyilvánosan, versenyen footballt, mint láttuk azt most. Néha a vallásiakra is kellene tekintenünk!

Érdekes különben a footballnál megemlékezni arról is, hogy mennyire hódít ez a játék a főiri világ körében. A M. A. C. csapatjában pl. gyakran játszik Széchenyi Imre gróf! Nem hiába a legnagyobb magyar vére folyik ereiben! Oxford és Cambridge két klasszikus versenye eldőlt, míg a footballban az oxianok szerezték meg a győzelmét (3 : 2) addig a regatta (a 67-ik) Cambridge javára dőlt, 20 hosszal győzvén le az oxianákat. Mikor látjuk mi már a Budapest-Kolozsvár küzdelmét!

Przedswit, Przedswit, ez most az a név, a mit mindenütt hallunk, a hol sportember jár! És manapság hol nem jár sportember.

Ez lesz első nagyobb eseménye a sport klasszikus világának a tavasszal. Mindenki számít és járják a különböző kombinációk s formák, hallomások a titkos tippek alapján.

Deaf E. Dumb, Iró, Canterbury a favoritok, Orduinak fogynak napról-napra hivei, Tip-Top, Malteser, Rózsai, a kik tudnak még »valamit csinálni«, mint mondják, a szentélybe beavatottak, míg Sarkantyú mellett egy kis párt esküszik!

Németországban is megnyílt a kölni meeting vasárnap, melynek ott főérdekességét 20.000 márkás nagy handikap képezi.

Mire e sorokat a nyomda gépe olvasóink elé szedi, már eldőlt mindkét verseny sorsa s sok sportsman lesz nem egy álommal, hanem sok mással szegényebb!

Urlovasainkat bizonyára érdekelni fogja s kellemesen lepi meg, hogy Bothmer báró, az athléta százados két versenylovat vett s gátversenyre fogja idomítani. Bogyai István urtól Sorventót, Hirnököt vásárolta meg.

Érdekes egy másik mágnásnak, Gyulay István gróf terve, ki versenystállóját felszlatta s tisztán automobil sporttal foglalkozik ezután! Jele az időnek!

s. f.

ELŐKELŐ VILÁG

Szerkeszti és kiadja: LENGYEL GIZELLA.

Proletár asszonyok.

Irtta: KRÚDYNÉ-BOGDÁN BELLA.

Valamikor, oly régen volt, egy szép országban, híres országban az asszonyokat énekelni tanították. Édes dalokat zengeni és lengő tunikákban táncolni, hogy férje örömöt találjon benne és ezek az asszonyok szülték a legdicsőbb hősöket, legnagyobb férfiakat. Az üde és friss nő lélek, mely ime, csak örömeiket ismert és örömeiket okozott, derült, vidám és fenséges maradt, mikor jöttek a szomorú órák, a megpróbáltatások kínos napjai, a mit a nagy Zeus mindenki számára fentart. A villámokat szóró Zeus, ki a halandót megpróbálja és szenvedni tanítja, hisz Lethe vizéből kevesen ittak, kik szenvedést nem ismertek soha.

S meghalni is tudtak ezek a dalos, szépséges, klasszikus asszonyok csodás nyugalommal és töretlen lélekkel.

Pedig csak énekelni tanították őket és lengő tunikákban táncolni.

Édes, örökszép asszonyok bűbajos szépségekkel, ha ma felébrednétek kétezer éves álmotokból és látnátok testvéreiteket, kik édes ifjúságukat iskolákban töltik, vagy látnátok őket műhelyekben, gyárakban, utcán és mindenütt, hol sok a nép, sok a piszok, sok a vesződség, mint küzködnek, bajlódznak, tengődnek és koplalnak, a mig szemükből kihál a fény, természetük meggörnyed és hangjuk rekedté lesz, ti örökszép asszonyok, sirba térnétek vissza ugy-e!

Pedig ezek a mi asszonyaink is tudnak szenvedni, túrni és meghalni, de örülni is, bájosan élni nehezen. Az élet kopogó műhelyében lefoszlik róluk az álom, a gyönyörű remények illúziója és egy olcsó tavaszi ruháért dolgoznak véres verejtékkel.

Semmi szándékomban a nőemancipáció ellen felszólalni. Mi lenne belőlük, a szegény családok szegény leányaiból, ha a munkát elvonnák tőlük? Ma, mikor először férjhez menni oly nehéz és másodszor a férj annyiszor tehetetlen ahhoz, hogy családját fenntartsa.

A klasszikus nő dalai elnémultak, helyette a távirda kopog, a telefon szól és a férj elsején az asszonya keresetéből fizeti ki szén-, cipő-, bor- és mézáras-kontóját. — Este, este is néma a ház és két fáradt lélek csüggedten néz bele a sivár jelenbe, reménytelen jövőbe, szürke multba.

Az asszony pedig dolgozik! Fáradhatatlanul, lankadatlanul. A nő stoikus nyugalomával, heorikus megadásával. Kis lába göröngyökre lép. Kisebzik, tovább halad. Akadályon, rosszindulaton, kenyéririgységen, kárörömön, indolencián, lenézésen keresztül törhetetlenül halad előre a mi ostoba és romlott korunk nagy hőse: a munkás-asszony.

Kéz nem nyul felé, munkát alamizsnaként kap, a férfi gúnyolja, az asszony lenézi, de ő félnyelckor siet, siet a katedrára, az üzletbe, hivatalba, műhelybe vagy bárhová, mert a kenyér drága, a kenyér szükséges és otthon annyira kell.

Ti énekelni és táncolni tudó férjes nők, kik hősöket szültetek, kiket az egész világ bámult, fenséges nők, hajtsatok homlokot az asszony előtt, ki hősnőket ad a világnak, kiket nem ismer senki. De egy életet szomorú nélkülözések között csendes megadással viselni magasztosabb, mint olajfakoszorúval, avagy borostyánnal a homlokon, diadalkapukon átvonulni. Egy életet leélni öröm, remény, sugár nélkül, túrva, szenvedve, fáradva és dolgozva: zugolódás nélkül, mosolylyal az ajkon és a nagy, hatalmas világból nem ismerni mást, csak a munkát: ez a legnagyobb, mire emberi lélek képes.

Pedig kezét meg sem csókoljuk, ruhája elé sem borulunk. A legnemesebb a leg-tisztább előtt, mit Isten teremtett, vakon megyünk el és az ember, ki Isten fiát Golgothára hurcolta, miért emelte kalapot a Kálváriát járó asszony előtt?

Vesztaszűz látása kegyelmet hozott a halálraszántnak; van-e tisztább lény, mint a nő, ki a paradicsomból száműzött ember mindkét átkát, ime, viseli.

Ugy veszem észre, nem azt irtam, miről írni akartam: a munka erkölcsi nemesítéséről és ama módzatokról, mivel a dolgozó asszonyon nagy, hatalmas urnőink segít-

hetnének. Mikor olyan nevetséges erkölcsről írni ott, hol isteni erény sugárzik és segíteni, segíteni ki tudja, lehet-e? Mert visszaadhatjuk-e a lantot és illatos tunikát!

Ezt, ezt, éneket, dalt, örömet, fiatal ifjúságot, ragyogó álmot adjatok és talán újra lát a világ borostyánkoszorúzott, világverő hősokeket... és Vénusz bűbájában tündöklő örökszép asszonyokat...

Lovránában.

Irta: HERCZEG JÁNOS.

A sugaras, az illatos uton
Ballag egy elhagyott beteg,
Tekintete a messze fénylő
Kék Quarnero vizén lebeg.

Szívére édes, halk varázsszal
Árad az emlék szeliden,
A bűvös mult, hej, a mikor még
Nem sorvasztotta semmi sem.

Mikor még ábránd kecsegtette
S vidáman tölté a napot,
Mikor az ifju kedv hulláma
Mint tengerhullám felcsapott.

A régi, boldog, rózsás élet
Mint a lehelet tovaszállt
S most minden egyes pillanatban
Közelebb érzi a halált.

Fejét lehajtja elmerengve
S könnye szívárogo csendesén,
A szőke lányt nem látja többet,
Nem látja többet sohasem...

Vele sirba tér mindörökre
A forró, lázas szerelem,
S valaki otthon vesztett üdvén
Zokog, zokog keservesen.

Sz i v e k.

(Folytatás.)

Régen ismerték egymást és gondtalanul élvezték azt az ártatlan örömet, a mit az együttlét okozott. A lánynak nem volt egy gondolata, a mit nem fecsegett volna el barátjának, a férfi nem tartott legkomolyabb dolgai tovább adásától. Főttetlen biztak egymásban és önzetlen testvéri szeretettel csüggtek egymáson. Egyszer aztán valami csunya sötét felhő mutatkozot öntudatlan boldogságuk egén. A leány ugy találta egyszerre, a férfi megváltozott irányában, az meg hasonlóan kételkedni kezdett amannak őszinteségében. Együtt gondolkoztak ugyanegy dolgon és együtt szomorkodtak titkon a gondolaton, hogy mindössze egy szélfúvás és oda az évek édes öröme. Ugy látszott bekövetkezett, a mitől titokban remegett, félt két szív. Valami apróságon összeszólalkozott a lány s az összeszólalkozás alaptalan voltát ürügynek látta csak a férfi. Elhatározták tehát, hogy széttépik a barátság fonalát, végre sincs értelme az egésznek. Először a lány, aztán a férfi küldte a bucsu-levelét. Zajtalan, szomoru sorok mindössze melyekből nem rit ki az a kín, a mibe ezek megírása került. A leány mintha most érezné csak, mit vesztett, a férfi mintha csak a mával borult volna reá az élet nehéz volta, szomorúsága. Maga elé képzelte az ő volt kedves barátnőjét és ugy érezte, futni tudna utána, hogy megkapja, elhozza magával és megmondja neki azt, a mit sohasem hitt, a minek öntudatával eddig nem birt: hogy nem tud nélküle meglenni. Szívét kinos fájdalom gyötörte és a mint kétségbeesetten vergődött, kinyilott az ajtó, kacagva röpi feléje a leány és szóltan, könnyes szemekkel borult a vállára.

*

Gáspár Béla valóban nem tehetett róla, hogy a sors fölvitte a dolgát megyei aljegyzőségig. — A szerencse nem a tehetséget válogatja, sőt... — szokták mondani Aljegyzőnek lenni nem ugyan nagy rang és hivatal, de igen szép eredmény, ha szegény

parasztember fiának született valaki, a ki bizony keservesen kuporgatja a garasait, hogy urat neveljen a gyermekéből. Ha hazafelé vetődik néha, hát csak úgy dagad az öreg keble a büszkeségtől, mert hát megmutatta ő, ha parasztgunyába jár is, mégis külön lett a többinél a fia. No, hát igaz is.

Gáspár Béla született urakkal parolázik, sokszori bálrendező és hangotadó a társaságban. Szívesen látják itt is, ott is, végre megkapja Gállossy Izát feleségül. Egy pár hónap multával, hosszú fontolgatás után mégis csak megírja az öregeknek, hogy meg-nősült szépen. Az apósa kapitány s a felesége művelt, zongorázik és olyan, mint egy cukorbaba.

Örülnek az öregek, meg nem is, mert hát mégis úgy illett volna, hogy ők is ott legyenek a fiuk lakadalmán. Elszontyolodtak kettesben, az öreg egyre reszeli a torkát, mintha ott akadna valami. Észre sem vették szólan bánatukban, hogy rég rájuk borult a sötét éjszaka. Reggel aztán valamivel nyugodtabban néztek egymásra és azt mondták: menjünk. Egyik sem kérdezte: merre, a szívük vonta egy irányba: meglepni őket.

Hosszu keresés után megtalálták a fiút. Ott ült egy soha nem látott szép szobában és mellette egy gyönyörű fiatal asszony. Az anyja örömtől repeső szívvel tárta feléje karjait, az öreg paraszt pedig, az apa, nagyokat nyelt és nagy durva kezével törölgette szeméit.

— Lelkemadta édes fiam, szólt az asszony és odaborult a fia nyakába és te édes menyem, galambom, de szép vagy no!

A fiu, a megyei aljegyző ur, ki a Gállossy Izát birta feleségül, ijedten távolította el magától az ölelő karokat, a feleségének sugott valamit, mire az rémülten kifutott. Nyilván örülteknek mondhatta az öregeket, pedig utnak menesztette szépen visszafelé, világosan értésükre adván, hogy a feleség sokkal finyásabb, semmint képesnek ismerné paraszt embert maga mellett eltűrni.

A nagy ismeretlen város utcáin megtörtén cipelte batyuait a két öreg. Az anyóka sirt és mintha vigasztalni akarná a párját, egyre mondogatta:

— Hát nem tehet róla szegény fiunk, ha olyan nagy dáma... a... — itt újra elfogta a zokogás.

*

Mikor haza jöttek a bálról, Igmándy Ida lecsapta a legyezőjét és kacagva oda-vetette magát a diván szögletébe.

— Képzeljétek — szólt Bárányossy meghódolt, teljesen meghódolt az este. Most már biztos a nyereségem. Holnap el fog jönni. A mama legyen előkelően hideg, nehogy azt gondolhassa, hogy mi módfölött áhitozunk utána; te pedig Annus, fordult a hugához, fiatal korodnak betudható naivságodban lehetsz egy kissé fecsegő, a mennyiben a fecsegésed természetesen az én udvarlóim számára és komoly szándékára szorítkozik csak, a többi az én dolgom.

Ezzel a megnyugtató kijelentéssel egy halomra dobálva cipőit, tönkre táncolt ruháját, keztyűt és hervadt virágot, anélkül, hogy még egyszer a tükörbe nézne, lefeküdt.

A sötétben úgy tűnt neki, hogy Gáll Laci szomorú, szemrehányó szeme tapad rá, de csakhamar kiverte a fejéből avval a szóval, mivel hozzánk nem méltó dolgokat nevezni szoktunk: butaság. A butaság ez esetben nem ugyan Gáll Lacira, mint inkább annak érzelmeire vonatkozott. Mert Lila úgy találta, határozottan butának kell lenni az olyan szívnek, a mely forró, végtelen, soha nem muló szerelem és eféle jól ismert ósdi holmikkal rendelkezik. Aztán fölötté izléstelennek látta Gáll Laci olvadozó, meleg tekintetét, lágy mollba csapó hangját, a sóhaját Istenem! a sóhaját, no meg a szavait: szeretem, imádom és hasonlókat.

Imádni és szeretni, sápitózni és sóhajtozni szerény aljegyzői fizetéssel! Az ilyen formális örültsegeket csak a táblai bírói fizetés és rang követheti el szabadon futva, kényszr zubbony nélkül.

Másnap magasan állt már a nap, mikor Lila hirtelen magára kapta a ruháit. — Az óra tizenegyre járt és a legjobb esetben egy órája marad az öltözködésre. Világos bluzt választott kreol-barna arcához, a hajának könnyed elrendezésére különös gondot fordított, mert szépnek lenni azt nem, de szebbnek lenni azt igen, arra megtanította Gáll Laci az a szerelmes szegény fiu, a ki sohse fukarkodott megmondani Lilának, mikor szép a frizurája, nézése, járása, tartása, szóval az a gyerek teljesen kinevelte ezt a leányt szépnak, olyannak, a minőnek ő látta és látni akarta.

Tejlesen elkészülten még egyszer megfordult a tükör előtt, aztán meglegedett mosolylyal ieült a zongorához, mintha éppen nem várna senkit.

Az ajtó ugyan nyílt mögötte, de ő tovább játszott, míg a háta mögött meg nem szólalt Bárányossy.

— Isten hozta, mosolygott a leány, már egészen elfeledtem tegnapi ígéretét.

— Elfelejtette? Ez nem éppen kedvező következtetés marad rám nézve.

Lila mosolygott szóval, helyet intett és ez alkalommal olyan veszedelmes közelségbe hozta lengő szőke fürtjeit Bárányossy kezével, hogy az meg nem álhatta a simogatásukat. A leány gyorsan fölvetette szép barna szeméit, aztán csöndesen, mondhatni alázatossággal, a milyennel csak a bűn rendelkezik, szólt:

— Hát szeret maga engem?

És Bárányossy, a kinek a szépművészet iránt fogékony szive, a szép szemek delejes hatása alatt ellágyult, a pár ezer-holdas birtok gondtalanságát magán viselő hirtelenséggel mondta:

— Tudja mit Lila, legyen a feleségem.

Annus, meg a mama is fölösleges volt az ünnepi aktus befejezéséhez és mire Gáll Laci bejelentette magát, hát csak izent ki Lila:

— Mondja, hogy elkésett.

A szegény hitegetett fiu lehorgasztott fejjel hagyta el a házat. Lila utána nézett, aztán nevetve fordult el e szavakkal:

— Az ostoba.

— Mondtam már ezerszer, vigyázzon a gyermekre! — Bántó bosszúsággal odébb tölta kis leányát, a ki apró karjaival átfonta legujabb toilettjének alját és nagy, nedves szeméit rámeresztve, kérőn, szeretettel susogta: mama, édes mamám!

A bonne elvitte a leánykát, a mama meg haragtól égő arccal simította ki ruhája ráncait.

— Ha hazajön a méltóságos úr, mondja meg neki, hogy a lóversenyre hajtattam. Ebédre tálatasson neki egyedül, én Andornéval a hotelben ebédelek; délután együtt megyünk Karvayékhoz egy kártya-partiára, este pedig a színházba.

Föltette uj tavaszi kalapját és elhajtott. A méltóságos úr ugyan még nem látta ma, de ő sohasem kényeztette az urát. Kötelességeket magára nézve csak annyiban ismert el, a mennyiben ezek valami pikánszú mulatsággal voltak kapcsolatosak; a többi együgyűek rosszul megalkotott életfilozofiája. A nő, ha lány, ha asszony, első sorban szépsége tökéletesbitésével foglalkozzék, ennek megfelelően alakul majd udvara, a mit kellően szaporit amúgy is a jól kieszelt egyéni ügyesség. Ezek voltak a méltóságos asszony egészen privát nézetei, mikre nyugodt, soha nem ébredő lelkiismerettel tette le élete alapköveit. A többit úgyis a jövő mutatja: a palota márványlépcsőin mosolyog-e felé a szerencse istene, vagy a kunyhó zsupfedele alól pislant-e kifelé a szegénység halálos unalma.

Elment hát este a többi után a színházba és mikor éjfél táján visszaro bogott hintója és ő fáradtan, elcsigázva a nap sokféle élvezeteitől, benyitott szobájába, csöngetett, megparancsolván: a kora reggeli vonathoz készen csomagolják szükséges ruháit, mert elutazik egy heti vadászatra.

A mellékszobából egy siró, esdeklő gyermekhang hallatszott át: mama, édes mamám!

A mama pedig a mai diadalok mámorától ittasan rendelkezett, vigyék a gyermeket a bonne szobájába, mert az ő idegzete nem bírja el ezt a rivalgást.

Lelkének szeplőtlen hitét ott ápolta, szívének legédesebb álmait ott szőtte a csöndes, áhitatott gerjesztő komor templom falai árnyában. Olyan szép, olyan bolondos ábrándok voltak, a melyek talán nem is illettek Isten oltára elé, de ő, bizalmas barátjának magát a menynek urát választotta, ki úgy is belelátott abba a lilimtisztaságu lélekbe és a ki előtt eltagadni a szívnek érzelmeit úgy is hiába valóság.

Megbocsátasz jó Istenem úgy-e, de úgy szeretem, úgy szeretem, ne haragudj meg érte. Nem tehetek róla, hogy szeretem, de téged is szeretlek édes Istenem. Szeretem olyan imádásszerű áhitattal, mert szép a lelke, jó a szive és abban a nagy szeretetben, a mit iránta érzek a te alkotásod tökélyének, a te mindenektől álló nagyságnak hódolok, téged imádlak és neked adok hálát érte, hogy elárasztád szívemet a szeretet boldogító, mennyei érzésével.

Igy imádkozott a kis leány az oltár lépcsőin, pici ártatlan lelkének kételyt nem ismerő hitével, kezeckéit összekulcsoltan, szóltan némaságban. Olykor leperegtek forró csillámló könnyei halvány arcán, az igaz, mélységes szerelemnek kristály gyöngy-

szemei, le, arra a bolondos kicsi szivecskére, a melynek ura egy barna szomorú szemű férfi, a kit olyan nagyon szeretett a leány és a ki olyan nagyon szerette a leányt.

Istenem csak el ne vedd tőlem, fohászkodott ismét, ha boldogságtól szakadni gondolta a szívét.

Kéz-kézben, együtt jártak a patak mentén és sima átlátszó tükrében gyönyörködve nézték egymásnak sugárzó szemét; majd ismét, visszafojtott lélekzettel számlálták szívüknek hangos dobbanását.

— Szeretsz?

— Szeretlek.

— Enyém leszel?

— Tied.

És aztán összeadták a hétköznapok és vasárnapok számát, miknek fogytával az oltár előtt esküsznek egymásnak örök hűséget. Még kétszáz, meg százkilencven és ezek mindegyikén ott térdelt a leány a templomban imádkozva: ne vedd el tőlem Istenem! Adj betegséget, nyomorúságot, sujts tetszésed szerint, csak őt ne vedd el tőlem. Így könyörgött a leány és sápadt arcán peregetek, a kristály gyöngyszemek és midőn édes reménnyel telten lépett ki a templom ajtaján a szikla tövén, bokrok árnyékában ült egy nő s lent a lábainál sovárgó tekintettel nézett rá a férfi, ugyanaz, a kit oly nagyon szeretett ez a halványképű, liliomlelkű leányka. Mintha odatapadtak volna lábai, remegve nézte őket.

Parányi szive, mintha megszűnt volna dobogni és lelkében úgy érezte, összeomlott az oltár, a mit egy hamis bálvány imáadására emelt. Roskadozó léptekkel visszament a homálylepte templom falai közé odaborutni az oltár lépcsőjére és néma ajakkal, fájó szívvel nézte az Isten fiának törrel átszurt szívét és reszkető kezeit egymásra kulcsolva, csak annyit mondott: édes Istenem!

Kocsis Gizella.

Égy falevél a szélforogtatagban.

Irtta: CARMEN SYLVA.

(Folytatás.)

A fiatal nő arcára, kellemetlen és kicsinylő kifejezés ült, mit ő maga is észrevett a szemben lévő tükörből. Haját kezdé rendezgetni s mondá:

— Tudod Isi, hogy nekünk egy nevünk van. Engemet is Erzsébetnek hívnak, de Elsbethnek szólítanak.

— Az én nevem nem Erzsébet, hanem Lujza, mint anyámé.

— Ah, ugy! Milyen ostobaság, hogy az emberek nem a saját nevünkön szólítanak.

— Semmi esetre sem ostobaság, atyám nevez így, anyám másképp...

— És hogyan nevez anyád?

— Másképp!

S lehetetlen volt kivenni belőle, hogyan dédelgeti őt az anyja.

Különös gyermek! gondolá magában Elsbeth. Megakartam nyerni s durcáskodik. Most mit kezdjek vele? Mintha a kis kobold valamit észre vett volna. Miért beszél folytonosan anyjáról?

— Atyád még mindig szomorú? — kérdi.

— Miért?

— Mert olyan egyedül van, mióta anyád elment.

— Kérdezze meg tőle! — feleli Isi és lehajol a bronzváza kaméliái közé, hogy elrejtse előtörő könnyeit. Elsbeth ajkait harapdálja.

— A kis öcséd, ugy-e csintalan?

— Oh nem! ő nagyon jó!

— Szereti őt atyád?

— Hogyne, hiszen az ő gyermeke?

— Természetes. — Elsbeth ajka megrándul, de a gyermek ellenséges tekintete alatt igyekszik nyugodt maradni!

— Hogyan tudsz nézni azokkal a nagy szemeiddel!

Isi az ablak felé fordul s kifelé néz:

— Hát miért vannak?

— Mutatok neked valami szépet — kezdi Elsbeth.

Fölkelt s kézen fogva a gyermeket, egy nagy ládához vezeti, melyben több házi nyul futkos.

Isi örömeben fölkiált, lehajol, hogy megfogja a kis állatokat. Elsbeth egyet a kezébe ad:

— Legyen ez a tied, de azért kissé szeretned kell engemet.

A kis leány olyan mozdulatot tesz, mintha el akarná hagyni a nyulacskát, de mégis meggondolta a dolgot; gyöngéden kebléhez szoritja és megcsókolja a kis állatot.

— S nekem nem adsz egy csókot?

Isi biborpirossá válik s mindkét arcát csókra nyújtja.

— Mit fog mondani Alvina?

— Lehet, hogy nem fog örülni neki, de az nem tesz semmit.

* * *

Hónapok mulva egy napon Isi apja térdei között állt.

— Mit mond az én kis Isim, ha újra megnősülök?

A gyermek elragadtatva borul apja keblére:

— Visszahozod anyánkat?

Az apa hevesen harapdálja bajuszát:

— Nem, kis leányom, te új anyát fogsz kapni.

Isi halotthalvány lesz:

— Hiszen az én anyám még él! — mondják elfehéredett ajkai.

— Igen, a te anyád még él; de reám nézve ő halott.

Isi mindkét kezével hevesen ellöki magától apját.

— Ő nem halott, hozzá akarok menni. Ereszsz anyámhoz! — kiáltja folytonosan.

— S engem el akarsz hagyni?

Isi mélyen felsóhajtott, mintha egy egész világ szenvedése nehezednék kis szívére:

Mindkettőtököt birni akarlak, téged is, anyámat is.

— De ha a te új anyád jó, nagyon jó lesz hozzád.

— Nem ismerem, s a gyermek szemei elborultak.

Ismered őt, szeret téged, tőle kaptad a nyulacskát, melyet annyira szeretsz.

A gyermek arcán olyan vonás jelent meg, melyet apja nem volt képes megérteni.

A megvetés és közöny keveréke. Mintha valami, mit eddig világosan nem láthatott, tisztán, érthetően állna lelki-szemei előtt. Arca elveszté a gondtalan, játszi gyermek-arc kifejezését s valami démoni tükröződött vissza rajta.

— Engedékeny leszel iránta kis leányom?

Isi meghajtá fejét.

— Jóindulatu leszel vele szemben, tudva, hogy azzal nekem örömet szerzel?

Isi ismét bólintott fejével.

— S később szeretni fogod?

Feleletül erre: mint villám-fény tűnt el a kis leány a szobából.

(Folyt. köv.)

Husvétii pirostojások.

Irta ZOMBORY GYULA.

I.

Mindig eszembe jut —
Soh' se' is felejtem —
A husvét ünnepe
Mi' kedves volt nekem!

Gyermekéveimnek
Boldog menyországa
Belefért a husvét
Rövid két napjába.

Szép volt a karácsony
A »Jézuskafával«,
A pünkösd is bájos
Orgonavirággal.

De husvétünnepét
Legjobban szerettem,
Hire alig volt még
Már is emlegettem.

Szomoru hetének
Oltárpusztulása ...
A néma harangok
Titkos utazása ...

A sötét koporsó
Pislogó mécsével —
Mind összhangban voltak
Álmatag lelkemmel.

A feltámadásnak
Misticus fogalma
Tiszta, szent hívésem
Sohasem zavarta —

Boldog azért voltam ...
Vártam közeledtét,
Szívemet betölté,
Jövel drága Husvét!

II.

Hosánna ... S megnyillott
Ajtaja a sírnak —
Egyiptom asszonyi
Már többé nem sírnak.
Miként az irás szólt:
Felszállott a menybe, —
Igy győzött az eszme! ...
Halleluja!

A »tan« messze hangzott,
Messze ezredékbe —
Behatolt milliók
Téveteg szívébe. —
Megérték a népek —
A gonosz legyőzve —
Áldassék az eszme! ...
Halleluja

Tavaszi tárlat.

— Festőművészeti csevegés. —

Irta: VÖRÖS JULISKA.

(Folytatás.)

I. terem.

Mindjárt a 2-ik számú képen kezdjük, mert nekünk ez a második számú kép az első számú, mindenekelőtt és mindenekfelett, úgy főséges tárgyánál fogva, mint mesteri kivitelére nézve.

A disznóvénnyel jóformán kertnek rendezett nagy teremben, sőt az egész tárlaton ez a kép az érdeklődés központja.

Egy női arckép életnagyságban, sugár alakján izléses fekete öltözék, mely az egész alakot szinte kiemeli az aranyos háttérből.

A bájos fő, koronaszzerű dús hajzatával, derült homlokával, szép, lelket bővítő szemekkel, oly arccal, melyen a komoly fenség a női báj és kellemmel együtt jelenik meg, a világos keztyűbe rejtett parányi kezek, melyek utánozhatlan kecsccsel tartják a legyezőt.

Nézzük, nézzük s nem tudunk elválni a képtől.

Erzsébet királyné arcképe, ezt a képet Ó Felsége, a Király ajándékozta Ferenczy Ida öméltóságának, Erzsébet királyné udvarhölgyének.

A remek festmény Benczur Gyula mesteri ecsetének műve, a nála megszokott művészi tökéletességgel kezelve.

Ezután áttérve a többi képre, következik az első számmal jelölt »Tavaszi borulat« című tájtanulmány, Mihalik Dániel olajfestménye, inkább lehetne levegőjét jeges hangulatnak nevezni, mindenesetre hatást gyakorol ránk az a művészi vakmerőség, a melylyel vászonra tette a semmit, mert a képen, főleg előtérben nagyon kevés motívum van. Ára 1400 korona.

3-ik szám »Téli est« (Tisza Dob) Bosznay István olajfestménye ára 900 korona. Valamelyes sötétes árnyas hangulat, ami inkább lehetne tavaszi borulat, annyiban sikerült esti kép, hogy csakugyan keressük rajta az esthomályban a tárgyat s a rejtelmes bizonytalanság a színteltek masszájában erősen működésbe hozza kutató szellemünk működését.

4-ik szám. Tornay Gyula »A sheriff halála« olajfestmény, ára 12.000 kor. Merész színezés, meleg tónusokkal, hatása erőteljes. A mi ritkaság, erős komikum van a képben, éppen az ellentétnél fogva a halál mellett a gyászoló alakok helyzete jóízű mosolyt ébreszt s mulattat. Az egész kép keleti hangulat, minőket jóízű mesék állítanak elénk s a kép méltó arra, hogy műgyűjtő gazdagítsa vele kincseit.

5-ik szám. Boruth Andor »Pieta« című olajfestménye, meglehetősen kékeszöld valami, a mi a feszület elé boruló cigánybarnás arcszínű Magdolna volna, ha nem lenne annyira plasztikát nélkülöző lapos ráncokból, maga a megfeszített Krisztus nem az isteni lelki-erőt kifejező szép alak, hanem olyan összeaszalódott test, mint a milyen hosszas betegség után szokott mutatkozni az emberen. Az előtérben álló Mária kiterjesztett karjaival mintha azt mondaná: »Vajjon ez volna az én fiam?« Ilyen tárgyú műnél nem csupán képet keresünk, hanem a képen az istenit. A műteremben talán elismeréssel hódolnánk a törekvésnek, de a műtárlaton nagyjából kívánunk. Ára 8000 korona.

6-ik szám. Zempléni Tivadar »Zarándoknő«. Szinte jól esik látni egy jó képet, a melyben van gondolat, tartalom az eszmében és tárgy látható, élvezhető a képen. Az öreg

asszonyka, a ki kiteszi magát a zarándoklat viszontagságainak, de már ott van a templomban az a nagy gondtól terhelt öreg arcocska, hisz a vigaszban ki tudja, meddig tartja kezében a zarándokbotot? ... Ára 3600 korona.

7-ik szám. Csók István »Magdolna«. Életnagyságu alak, valami sötétes sziklára omolva. A test világosan, szemet kápráztató színekkel van kivive, de az egyik lábnak rövidülése és helyzete szinte hihetetlen természetellenes, mert nem támasztja eléggé a reá dülő alakot.

Több odaadással, figyelemmel a művész remeket teremthetne, mert képessége meg van.

8. sz. Bosznay István »Alkonyat a Tisza mellett.« Olajfestmény 2000 korona. Jó hatású, színe, kivitele valódi és igaz, szinte fázunk, midőn nézzük.

Láttunk még ebben a szép nagy teremben sok üres falat, a melyen szerettünk volna ismert nagy művészeinktől néhány darabot, azoktól, a kiknek egy tárlatról se lenne szabad elmaradni. A kiknek életéből kárba veszett az az évszak, a melyben a művészetet nem gazdagították szép munkájukkal, az első szomorú gondolat után jött a másik, mért nem helyeztek el néhány képet még azoktól, a kiket talán »helyszüke« miatt utasítanak vissza, hátha elvegyült volna ott a zöld lombok között s talán jót is mutatott volna.

Talán meg kellene említenünk még ezen teremben a Fodor butorgyárából kikerült érdekes butordarabokat, de a művész házban jobban szerettünk művészi és nem ipari tárgyakat látni s bár érdeklődéssel s rokonszenvvel gyönyörködünk az iparművészeti szépségekben, itt szinte bánt a felesleges butor csomó, a midőn egy a nélkül is felkapott butorgyár nélkülözheti ezt a muzsáktól felkent művészek számára jelölt helyet. Következik a második terem, melynek küszöbénél szinte félve tekintünk előre.

(Folyt. köv.)

Száll az ének szájrul-szájra.

Regényes történet Zubokiról, a nagy vitézről és az öreg Mihályról, az ő hűséges szolgájáról.

(Folytatás.)

A Besztercey-varban vidám és nagyuri élet folyt. Sinkán számos hajdúkat és inasokat tartott és ünnepi ebédeinek, a melyekre az egész környék hivatalos volt, messze földön hire volt. Csak Fabricius Jeromos, a főbíró, idegenkedett mindig Sinkántól. Ha találta, elkerülte, ha pedig semmiképen sem térhetett ki előle (templomjáraskor, avagy után), olyan savanyú ábrázatot vágott Fabricius uram, hogy Sinkán aprózta a szót vele szemben.

Volt a főbírónak egy jó barátja. Ugy hívták: Walmóden János. Ez a Walmóden János vézna, deresfejű ember vala, korábban kapitány a császári hadseregben, ám lábát elveszítvén a hajdenákok ellen viselt irtóhadjáratban, Eperjes városában telepedett meg és csekély vagyonkájából éldegélt. Becsületes, derék morva volt Walmóder kapitány, a légynek sem vétett és mindig haragos ábrázata aranyos szívet takart. Szerették őt a polgárok és számos gyermekeknek volt ő a keresztapja. Bicegő fellárával, fehér csontfogantyús pálcájával és borotvált ábrázatával mindenütt ott volt, a hol valami nevezetesség történt a városban. Esküvő, lakodalom nála nélkül nem történhetett meg. Örökös násznagy vala ő és az ünnepélyes alkalmakkor felvette megkopott egyenruháját és rezes kardját oldalára csatolta. Nőtlen ember volt, Fabricius Jeromos özvegy ember volt és így, mint két magányos lélek, összebarátkoztak és megszerették egymást. Nap nem mult, hogy meg ne látogatták volna egymást. És sokszor éjfélig elüldögéltek beszélgetve és a kapitány vén inasa gyakran szürkülő hajnalban ballagott a rézlámpással főbíró uram előtt, hazafelé kísérvén őt.

A főbíró Sinkán rubintköves gyűrűjére vonatkozó gyanuját először a kapitány-nyal közölte.

Walmóden nagy szemeket meresztett barátjára és megcsóválta fejét:

— De ilyent. Saprísti! De mit akarsz ezzel mondani, Jeromos? A főbíró az ajka elé emelte a kezét:

— Azt, hogy Sinkán nem egyenesen jutott ahhoz a klenódiumhoz.

A kapitány izgatottan ugrált fellárában körül a szobában.

— Saprísti! — üvöltött és öklével a falat döngette.

— Különben sem tetszik nekem ez az egész ember. Ha nem volna olyan hatalmas ur, már régen kiutasítottam volna a város falai közül.

A kapitány megállott és mereven nézett a főbíróra.

— Főbíró uram — mondta hivatalos hangon — az a kitünő ember, a kit kegyelmed mindenféle rágalommal illet, a császár kitüntetését viseli mellén. És a császár katonája vagyok.

Fabricius hunyorgatott a szemével:

— János barátom, meg fog engem hallgatni, mielőtt kardjával összeapritana.

Walmóden kapitány szigoruan állott a fal mellett, mintha feszes glédába állana, a viharzújjal állta alatt. Meg se mozdult, csak a szemével intett.

A főbíró így szólt:

— Nekem alapos a gyanúm, hogy Sinkán a havasi banditák hőse volt. És rablásból, fosztogatásból szerezte vagyonát. Elmenekült, mikor a rablókat összefogdostuk, ám vakmerősége visszahozta őt, mikor már minden elcsendesedett.

A főbíró hátradólt a magashátú székekben és tenyerébe nézett, mintha onnan olvasta volna ki azt, a mit elmondandó volt:

— Tegnap éjszaka kopogtattak házam ajtaján. Miután aludni nem nagyon tudok, folyton a Sinkán dolgán gondolkoztam és a kopogtatásra rögtön talpra ugrottam. Éreztem, hogy most valami olyas fog vélem történni, a mi némi világot vet majd a titokzatos ügyre. Kinyitottam a fatáblákat és kinéztem a sötét éjbe. A kapum előtt valami feketeséget láttam. „Ki az?” kiáltottam. „Kegyelmed az, főbíró uram?” kérde egy gyenge hang az utcáról. „Én vagyok!” mondtam. „No, akkor nyissa ki a kaput, mert valami fontos titkot akarok kegyelmed tudomására hozni!” Gyenge asszonyi hang beszélt, leginkább fogatlan vén banya hangjához hasonlatos. Azt mondtam neki, hogy jöjjön reggel a városházára, ott kihallgatom. Azt felelte, hogy nem lehet, mert neki a reggelt nem lehet bevárni a városban. Nem jutna ő ki innen élve. Hisz mondtam, a kapuk úgy is be vannak zárva és fegyveres őrkök vigyáznak rá. Szólt, hogy ő avval nem törődik, ki mén úgy, a hogy bejött.

— Walmóden pajtás, tudod, hogy bátor ember vagyok, ám a tegnapi éjjel oly zivataros, fölleges volt, hogy nem igen jól éreztem magam, a mikor a villámok fényénél lebotorkáltam a hosszú csigalépcsőn és felnyitottam a kaput. Az eget hatalmas villámsugár hasította keresztül és a villám fényénél láttam, hogy egy töpörödött, csúf, vén boszorkány áll előttem, a ki szokatlan fürgeséggel surrant be a kapun és futott fel egyenesen a csigalépcsőn. Mire utolértem, már a szobámban volt. Mécseset akartam gyújtani, de a vén asszony nem engedte. „Feküdjön le főbíró uram és jó nyissa ki a fülét. Jobb ezt sötétben elmondani, a mit én tudok.” Ám nekem nem volt semmi hajlandóságom sötétben maradni a boszorkánnyal. (Walmóden kapitány elvesztette hivatalos jellegét és a falnak dőlt nevetve.) Kerestem a mécseset és a gyújtószerszámot, ám nem találtam sehoh, pedig biztosan tudtam, hogy estve az asztalra helyeztem. A vén boszorkány, mikor hallotta topogásomat a sötét szobában, kacagott, mint egy vércse, „Hiába keresi a mécseset, főbíró uram, a szoknyám alá rejtettem. Maradjunk csak sötétben, Fabricius uram!” Így szólt a vén asszony és én már banni kezdtem, hogy beeresztetem őt házamba éjnek éjszakáján, a mikor azt se tudtam felőle, hogy kicsoda. Nem tehettem egyebet, lefeküdtem az ágyba és vártam a bekövetkezendőket.

— A vénasszony az ágyam mellé ült és susogó, csöndes hangon kezdte:

„Főbíró uram, emlékszik-e Sinkánra, a gombkötő-legényre? Bizonyosan emlékszik rá, mert kegyelmed nem szokott felejteni. Emlékszik arra is, hogy Sinkán egyszerre eltűnt ebből a városból és soha többé nem jött vissza, csupán csak a felesége temetésére. Ez a Sinkán ma ebben a városban lakik és nagy tisztességnek örvend. Nagy vagyona van és nagy becsülete, ez a Sinkán Mihály pedig nem volt más, mint Bityrák, a hajdenákok hirhedett vezére...

— Erre fölugrottam az ágyamból és megragadtam a vénasszonyt:

— Hazudsz! — kiáltottam.

— A vénasszony kacagott, mint egy keselyű. Mint a gyilk, surrant ki a kezeim közül. A hahotája a szoba sarkából hallatszott.

„Haha! Én hazudok, én? Hisz én voltam a szeretője Bityráknak. Ezzel a testemmel védtem őt, ez a két kar nyitott neki utat a szabaduláshoz, ez a vén fej vérzett érte, a mikor a zsoldos katonák kardcsapásai az ő teste helyett az én testemet vagdalták.”

— Ki vagy? — kiáltottam.

„Ördög vagyok, boszorkány vagyok — felelt a rikácsoló hang. A nevem Bobájka.”

— És mit akarsz?

„— Mit akarok? Őlni akarok. Mindenkit meggyilkolni, a ki ellenem vétett, kezdve Sinkánon és ártatlan arcú feleségén főbíró uramig, a ki a hajdenákok tönkrevetésében segítségére volt a katonaságnak.“

Felugrottam, az ajtóhoz futottam és ráfordítottam a kulcsot; a kulcsot aztán ruhámba rejtettem.

— Innen reggelig el nem engedlek, Bobájka. Itt maradsz, hogy holnap szemébe mondjad a régi szeretődnek, hogy gyilkos, haramiavezér volt.

„— Én pedig itt nem maradok, mert nekem holnap másfelé van dolgom. A Doboki-grófkisasszonyoknak kell jövődöt mondani. Az egyik kisasszonyra Szentkárolyi uram kacsintgat, a helmeci dúsgazdag fősvény... Száz arany üti a markomat, ha a szép ifju virágszálat a vén, kiszáradt ember karjaiba keritem...“

— Hisz annak a vén embernek van egy hárpia felesége...

A vércsehang nevetett:

„— Hisz nem is feleségnek kell a komtesz...“

— Boszorkány vagy te, Bobájka.

„— Az, az, lelke jó uram, főbíró uram. Azért hát hiába is rejtette el az ajtókulcsot, én innen úgy kirepülök, mintha itt sem lettem volna.“

— Szeretném én azt látni — mondtam.

A vénasszony, szempillantás se telt bele, felnyitotta az ablakot és már odakünn volt. Mint a gyík, surrant lefelé az esőcsatornán. Mikor a földre ért, felkacagott:

„— No szép álmokat főbíró uram. Egy hét múlva újra erre járok, ha egyedül lesz, bekopogtatok.“

Szólt és eltűnt a zivataros fekete éjszakában.

Alig vártam a reggelt. Rögtön lovas embereket küldtem Dobokára, hogy a vénasszonyt, ha meg találják, élve-halva elő hozzák. Ám az emberek azzal a hírrel jöttek vissza, hogy a vénasszonyt nem találták, ellenben az egész környéket felvette a hír, hogy a szép ifju komtesz aznap eltűnt a grófi kastélyból.

Walmóden kapitány kimeresztett szemmel nézett a főbíróra. Egy szónak se volt ura, annyira elfogta az álmétkodás. Száraz kortyokat eresztett le gégáján és szája nyitva maradt.

A főbíró mondta:

— Ha a vén boszorkány megtartja az ígérését, akkor ma éjjel fog jelentkezni. Ám ma el nem menekül. Walmóden kapitány, számíthatok a te segítségedre?

A kapitány belecsapott a főbíró előrenyujtott tenyerébe.

(Folytatása következik.)

Krúdy Gyula.

Stefánia könyve.

A Lechner-féle cs. és kir. udvari könyvkereskedés Bécsben igen érdekes könyvet adott ki, melynek címe: Gondolatok, élmények és benyomások. Szerzője J. Lúsen. Ezt azonban álnévnek tartják és azt mondják, hogy a könyvet maga Stefánia, gróf Lónyay Eleménné írta.

A könyv egyszerre három nyelven jelent meg a legdiszesebb kiállításban, ugymint: német, angol és francia nyelven.

Mutatványképpen átveszszük belőle a következő szemelvényeket, melyek a szerzőnő széles látköréről és nagy műveltségéről tesznek tanúságot:

Szüleim, barátaim, — mind elhagynak. Látom, mint hajóznak a lét hullámzó tengerén. Mindegyiknek a hajója másfelé indul, de mind egyazon kikötőbe törekszik. Csak az én hajócskám marad ott, a szeretet parthoz kötve. A remény horgonya tartja itt s a szerelem köteléke tartja fogva. Adja isten, hogy a viharok el ne ragadják ezt a hajócskát s hogy ne vesszen el az utas, a ki őrködik a hajó kötelékén.

*

Hosszu, hosszú, komor sötét éj volt körülöttem. És most a remény rózsás fénye kezd ragyogni a fekete felhőkkel terhes égbolton s előtör egy fénysugár, a mely világságot hoz s a nap fölkelését hirdeti! Fölkel a nap vakító szépségének teljességében? Forró sugaraival megmelegít s lecsókolja a könyvet arcomról?? — Ó jőjj. Nap, jőjj! Szegény, már-már elhervadt rózsza vár reád, a melynek töviseit már letördelte a sors durva keze.

*

A boldogság nem jár együtt a koronával és a trónnal. A boldogság kék virága nemcsak a magas hegyeken, hanem gyakran éppen a legelhagyottabb, legmélyebb völgyekben diszlik.

*

A szerelem a nő élete. A nő igazán csak akkor kezd élni, a mikor szeretni kezd.

*

A magasrangu emberek előítéletei alapján véve megvetésre méltók és mégis hány szegény szív elvérzik, csakhogy az ugynevezett illem és erkölcs szükkeblü törvényeinek engedelmeskedjék, — még a legnagyobb áldozat árán is!

*

„Azok a házasságok, a melyeket vonzalomból kötöttek, általában rosszul végződnek, csak regényben lehetségesek; a rokonézés elég, ugymondják, a szerencsés házassághoz.“ Nekem nem ez a véleményem. A kinek szive van, érzi, hogy a házasságban valami másnak kell lennie, mint a társasági konvenciának, valami másnak, mint az állás és a vagyon egyenlőségének... Nem okvetlenül szükséges, hogy a vonzalomból kötött házasság szerencsétlen legyen; sőt úgy tetszik, hogy éppen az ellenkezőjének kell történnie, ott tudnillik, a hol tiszta vonzalomról van szó, a mely két, egymáshoz méltó szívben fakad, a melyet a becsülés táplál (s'alimente de respect) és a mely nem hal meg a lényvel, hogy a sirontul újra föltámadjon!

Irodalom.

Szecső Vilmos novelláskötete »Ifju szivek« cimen most jelent meg. Az ifju író hivatott tollal írta meg apró történeteit s megérdemli, hogy az olvasó közönség méltányolja törekvését s megszerezze magának a csinosan kiállított könyvet, melynek ára 2 korona 50 fillér.

Szentmiklósi József »Tiszaháti dolgok« cimen kiadta tárcáit, költeményeit és gondolatait. A tárcákban megelevenedni érezzük a hangulatot, a melyeket a szőke Tisza látása kelt azokban, a kik a vén fűzek tövéből láthatják kanyargásait s azt a hangulatot, a melyek az íróban itt a fővárosban támadtak. Versei tanulmányról tanuskodnak. A gondolatok töredékes megnyilatkozásai az írónak és a poétának. A könyvet maga az író adta ki. Ára 2 korona.

Vidacs János »Tövises utakon« című regényére hirtet előfizetést. Az egykötetes regény legközebb hagyja el a sajtót diszes kiállításban. Ára füzve 2 korona. Diszkötésben 4 korona. Megrendelések április végéig küldendők a szerzőhöz Miskolcra, Mindszent-utca 5. szám alá.

A szegedi Dugonics-társaságnak az 1898. és 1899. évekre vonatkozó évkönyvei most kerültek a könyvpiacra. Békefi Antal főtákar összeállításában. Az évkönyv a társaság beléletére vonatkozó közleményeken kívül szépirodalmi dolgozatokból áll, melyek előkelő ismert írók művei.

Színház.

A Nemzeti Színház új igazgatója Beöthy László lesz, a kinek kinevezése már rövid idő kérdése. Beöthy László még egészen fiatal ember. Pályáját mint hírlap-író kezdte. Írt néhány szindarabot: a Három Kázmért, a Béni bácsit és Rákosi Viktorral az Aranylakodalom című alkalmi darabot. Relle Iván távozása után a Magyar Színház igazgatója lett, mely állását azonban ismert okok miatt elhagyta.

Az új igazgató fia Beöthy Zsolt egyetemi tanárnak, a kitűnő esztétikusnak; édesanyja Rákosi Szidi, a Nemzeti Színház művésznője.

A hivatalos bemutatkozás május elején lesz, a mikor ezt megelőzőleg Festetich Andor gróf, a volt igazgató el fog búcsúzni, a ki az országos színészet főfelügyelője lesz. Beöthy már megkezdte hivatala átvételét s figyelmesen tanulmányozza a színház szabályait.

Rákosi Szidi asszony fia kinevezésekor megválk a színháztól és a magyar kir. opera játékmesternője lesz.

Fáy Szeréna, a kit az intendáns Jászay Mari helyére szerződtetett, zöldcsütörtök napján lépett fel először dr. Váradi Antal „Iskarioth” című darabjában. A művésznőt tisztelői zajos ovációban részesítették, a ki azt céltudatos játékával meg is érdemelte.

Csillag Teréznek, a Nemzeti Színház művésznőjének szerződése még ezen év december havában jár le s utána nyomban be fog mutatkozni a Vigszínház színpadán, hol széles tere lesz. Az igazgatóság már is a legnagyobb gondot fordítja repertoírja összeállítására.

Pálmay Ilka mindössze két napot töltött Budapesten s visszautazott Bécsbe, a honnét még e hónapban Párisba és onnét Londonba utazik. A divának a Népszínházban való föllépte ezuttal elmaradt; mert a „Szép Heléna” újból való betanulása két hetet vett volna igénybe, mely idő külföldi útját megakasztotta volna. Őszre azonban visszatér, hogy a Népszínház jubiláris előadásaiban részt vehessen.

Küry Klára fényes szerződési ajánlatot kapott Berlinből, a melyet a művésznő hajlandó elfogadni, miután a Népszínházzal való szerződését nem óhajtja megújítani. Ez a tengeri kigyó minden szerződés letelte előtt meg szokott jelenni s már annyira ismeretes, hogy nem félnek tőle.

A hét története.

Ő felsége május 5-én Berlinbe utazik, hogy Vilmos császár legidősebb fia nagykorusításának ünnepélyén jelen lehessen. Megérkezése napján, Vilmos császár, osztrák tábornoki díszegyenruhában, — az összes, Berlinben időző hercegek és a testőrség összes tábornokaitól körülvéve, — személyesen üdvözlő koronás vendégét a pályaháznál. Aztán a királyi kastélyba kíséri, a hol a császárné, a hercegnőkkel fogadja férje vendégét. A pályaháznál a Ferenc császár ezred szolgáltatja a diszszázadot. Az egész berlini helyőrség a bevonulás idején sorfalat fog állani.

Vendégekkül várják Frigyes Lipót bajor herceget, Bülow százados szárnysegédet és a Ferenc József nevét viselő 16-ik huszárezrednek küldöttségét Szilíziából.

Ferenc Ferdinánd trónörökös, — mint hírlik — a király kísérelője lesz berlini útjában, valamint Beck báró vezérkari főnök is.

A király az aranygyapjas rendet legközelebb a következő méltóságoknak adományozta: Ruprecht és György bajor hercegeknek, Thun Oszvald grófnak, Fürstenberg uralkodó hercegnek, Pálffy Miklós hercegnek, Montenuovo hercegnek, Szögyén-Marich László berlini nagykövetünknek, gróf Deym Ferencz, londoni nagykövetünknek, a bajorországi Fugger hercegi család fejének, gróf Paar főhadsegédnek, gróf Cziráky Béla udvari főmarsallnak és Károlyi Sándor grófnak. A mint ebből a névsorból látható, a tizenhárom új aranygyapjas vitéz közt négy magyar van. Az aranygyapjas-rend magyar tagjai eddig a következők voltak: Gróf Szapáry Gyula, gróf Khuen-Héderváry Károly horvát bán, gróf Andrássy Aladár, gróf Festetich Tasziló, gróf Zichy Nándor.

A király Pollák Lajos cs. tanácsosnak, a bécsi cs. kir. távirtda iroda sok éven át volt szerkesztőjének nyugdíjba lépése alkalmából a Ferencz József-rendet adományozta. Pollák Temesvárott született, de kora ifjúságától kezdve Bécsben lakott.

Komposcht Alfonz méneskari ezredesnek és törvényes utódainak a király a magyar nemességét a »kishindi« előnévvel díjmentesen adományozta.

A király gróf Schönfeld Erzsébetnek, Mária Terézia főhercegaszszony főudvarmesternőjének az első osztályu Erzsébet-rendet adományozta.

József főherceg és családja a husvéti ünnepeket a Villa-Guiseppában töltötte.

Klotild kir. hercegnő, József kir. herceg neje a Vöröskereszt-egyesület és az Örökimádás-templom székesfehérvári bizottságának védője június 8-án Székesfehérvárra érkezik. A hercegaszszony jelen lesz a nevezett két intézmény ülésén és személyesen fogja vezetni az Örökimádás-templom céljaira rendezendő gyűjtést.

József Ágost főherceg és neje. Augusztá hercegnő közel két havi távollét után Nápolyból hazaérkeztek és Voloszkában, az Iréne-villában pihenik ki útjukat.

Nagypénteken a budavári Mátyás-templomban a gyászmisét Vaszary Kolos hercegprimás végezte. Az asszisztenciában Kohl Medárd dr. pápai prelátus, Walther Gyula dr. a primás irodaigazgatója, Klinda Teofil dr. esztergomi kanonok, Gudenusz Aurél báró és Andor József udvari pap, Krizsán Mihály pápai kamarás, szemináriumi igazgató, Nemes Antal dr. apátplébános és számos növendékpap vett részt. Mise alatt Jézus kinszenvedésének történetét énekelték magyar nyelven szent Pál apostol és evangélista írása szerint. Mise után orgonán Pallestrina Populus meus-át, Vavrincez Vexilla Regis-ét és Ecce quo modo moritour-át adták elő. A megható orgonazene után Walther Gyula dr. primási irodaigazgató lépett a szószékre és szép beszédet mondott nagypéntek jelentőségéről.

Bécsben a király, a kir. hercegek, Goluchovszky közös külügyminiszter és az osztrák miniszterek, a legfőbb udvari méltóságok, meg a tábournoki kar jelenlétében a szokásos pompával ment végbe a Burgban a passió és a sirbatétel szertartása.

Gróf Csáky Károly esztergomi kanonokot — miként Vácról írják — még e hónapban kinevezik váci püspökké. Az új püspök kinevezésével esik össze dr. Schusztér Konstantin hagyatékának végleges rendezése is. Az elhunyt egyházfő készpénzben és értékpapirokban 524000 koronát hagyott hátra.

Meszlényi Gyula, Szatmár püspöke 20.000 koronát ajándékozott egyházmegyéje papságának nyugdíjalapja javára és ugyanannyit a szatmári katolikus kaszinó javára.

Báró Hornig Károly veszprémi püspök 20.000 koronát ajándékozott Veszprém városának kórház építésre.

Litschigi Mária Abundantia, a Miasszonyunkról nevezett szegény iskola nővérek temesvári rendházának és kiterjedt intézeteinek főnöknője 70 éves korában jobblétre szenderült.

A boldogult zárdafőnöknő lelkes és nagyszerű működése, rendkívüli erélye, az ország határán túl is ismeretes volt. Az ő szívós kitarásának érdeme, hogy az iskola nővérek temesvári iskolája, mely negyven évvel ezelőtt egy kis külvárosi bérházban volt elhelyezve, ma a nőnevelés minden fokozatát felölelő tanintézetek egész sorozatává fejlődött. Litschigi Mária, bár bajor katonatiszti családból származott, az idők során a nemzeti szellemi nőnevelés lelkes bajnoka lett. 1894-ben a király a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. — Temetése csütörtökön, április 12-én ment végbe. A beszentelést Dessewffy Sándor püspök személyesen végezte fényes segédlettel.

Helyreigazítás. Lapunk április 4-én megjelent számában a »Gondolatok« című közleményben a következő sajtóhibák fordultak elő: A második sorozatban »ábránd levelcivel *mennyit* ígér« helyett: *mennyet* ígér. A hetedik sorozatban »de a szív fájdamira az eszme vajmi kevés enyhület hoz.« helyett: de a szív fájdamira az eszme *diadala* vajmi kevés enyhületet hoz.

Lapunk április 11-én megjelent számában a »szellemek találkozója« című közleményben szintén helyreigazítjuk a becsuszott hibákat »*Endrődy Sándor*«. Hetedik sor: *Nagy* Sándornak helyett *nagy* Sándornak; *szivére fogda* helyett: *fogadta*. Kilencedik sor: Ő nála az első fehér hajszál. A 13-dik sorban *kritikusunkra* helyett, *koszorúsunkra* olvasandó. »*Jakab Ödön*«-nél a 8-ik sorban: *két színű* világításban, helyett *kék színű* világításban. *Felszeghy Dezsőnél*: 13-dik sorban: talentumánál csak *szegénysége* nagyobb, helyett »*szereynysége*«, az utolsó előtti sorban: ha már delelőjén *vagyunk* is, helyett *vagyon* olvasandó.

— A női szépség ápolása, fentartása és emelésére legjobban ajánlhatjuk mai számunkban megjelent Bantler Ödön kitűnő hírnévnek örvendő „Szent-Miklós“-gyógyszertára (Temesvár) által előállított kozmetikai szereket, melyek mentesek minden károsan ható anyagtól és mint számtalan esetben beigazoltatott, meglepő sikerrel és teljes megelégedéssel használják.

Legjobb magyar pezsgők

VIN DE CABINET

PRÉDA ARANYCSEPPEK

SPARKLING HUNGARIAN

A fenti pezsgők kitűnő híre messze túl terjed a magyar határon.

Dr. Ludwíg Willibald pezsgőbor-gyáros NAGY-MAROSON.

52-5

Budapest legnagyobb és legolcsóbb

női ruha áruháza

Kerepesi-út 77. BRUCK ZSIGMOND

József főherceg szálloda mellett.

Tavaszi gallérok

angol posztóból készítve, sütédkék, fekete és drapp színekben 1.50, 1.90. Ugyanaz zsinórozva 2.50, 3.25

Tavaszi kabátok

tiszta gyapjú-posztóból, legújabb fazon szerint készítve, drapp, kék és fekete színekben, színes atlaszszal bélelve s moirével díszítve 5.50, 6.50. Ugyanazon színekben, legfinomabb pervienből készítve, színes atlaszszal bélelve és dúsán selyemmel applikálva 8.—, 9.—, 10.—, 11.—. Postai megrendeléseknél a felső bőség megadandó.

Tavaszi bársony

gallérok, atlaszszal bélelve, szallag-csokor és gázcsik nyakdíszszel ellátva 4.50, 5.50, 7.50. Ugyanaz fekete kammingarn v. ramage 4.50, 5.50. Egész hosszu 7.50. Fekete bársony Cepp, egész hosszu szallag-csokor és gázcsik nyakdíszszel és gyöngygal-rral díszítve 7.50, 8.50, 9.50. Fekete csipke-gallérok dúsán díszítve, gyöngygal és szallaggal ellátva 6.50, 8.— és felebb.

Legújabb színű

† kockázott angol posztóból készített gallérok, minden színben, szerpentin-fodorral és rojtall díszítve 5.50, 6.50, angol posztóból 85 cm. vagy 95 cm. hosszu, minden színben 8.—, 9.—, 12.—.

Tavaszi ujdonság

fekete, drapp vagy kék pervien-posztóból készített Paletton, egész hosszu, szerpentin-szabású, színes atlaszszal bélelve 6.50, 7.50, 10.—

Útcai ruhák,

legújabb tavaszi kelmékből, minden elgondolható színekben, készített ruhák, gazdagon zsinórozva és díszítve és bármely divatlapból kiválasztott ábra szerint mérték után elkészítve 7.50, 8.50, 10.50, 12.—. Postai megrendeléseknél felbőség, nyakbőség, ujjhossza és alhossza megadandó.

Fekete selyem brocát- vagy nervedjé-ruhák selyem csipkével, gyöngygal és selyemmel applikálva 20.—, 25.— és felebb. Fekete selyem-alj szerpentin-alakban 9.50.

Gyönyörű mintázott szövet-aljak, átlag kibélelve, kiválóan szépen és formásan készítve, mindenkor ezer és ezer raktáron, teget, drapp, bordó, fekete és zöld színekben. 3.—, 3.50.

Lusztér és alpaca-aljak. Fekete és teget, alpaca lusztér-aljak, mint a selyem, kiválóan szépen zsinórozva és formásan készítve, 4.50, 5.50. Ugyanaz szerpentin-fodorral 6.50, 7.50.

Dívat ingbluzok.

Selyem ingbluz rózsá, kék-, vagy drapp színekben 4.50, 5.50, 6.50. Selyem ingbluz a legfinomabb brocát-selyemből, rózsá, kék-, fekete és más gyönyörű színekben 8.—, 9.—, 10.—, 12.—. Ingbluz, fehér pique, fehér himzéssel 2.20, 2.50. Ingbluz, nyers selyem, imitatio selyemmel hímézve 2.50, 2.80. Ingbluz cosmonosi mosóvoiból 1.90, 2.20. Ingbluz színes atlaszból, rózsá, kék vagy bordó színekben 2.20, 2.50. Ingbluz mosóvoiból —.96, 1.40.

Gyermek ruhák

több ezer darab raktáron, mosóból és szövettel, egyévesfől kezdve kartonból 45 kr. és felebb. Szövetből díszesen selyemmel és zsinórral díszítve 1/2 évesétől 1 évesig frt 1.50, 2-től 3 évesig 2.20, 4-től 5 évesig 4.50, 6-től 7 évesig 6.25, 9-től 12 évesig 7.— és felebb.

Bruck-féle

találmányú angol cheviot szoknyák, tetzés szerint mindenkor ezer darab raktáron fekete v. divatszín, egyedül elárústitásom 1.90. Egész ruhák ugyanazon színben és válasszékban, orosz szabású matróczgallér- és zsinórral ellátva frt 3.90, 4.50. Mérték-nél a felső bőség és alj hossza megadandó.

Mosó ruhák.

I. Teljes mosóruhák voiból v. kartonból frt 1.90. II. minőségű mosó-ruha gyönyörű színekben, fodorral, csipkével és zsinórral díszítve frt 2.50, 3.50. Szerpentin-aljál 4.—

Szövet-pongyola

kitünő jó minőségű szövetekből készítve 7.50, 8.50. Mosó pongyola cosmonosi voiból készítve 3.90, 4.50. Ugyanaz mosó ampir-ruha matrócz-zsinórral és csipke-fodorral díszítve 3.50, 4.50. Mosó-pongolyák voiból vagy kartonból, széles szerpentin-fodorral, csipkével és zsinórral díszítve frt 5.—, 5.50. Battiszt-ruha színezett francia battisztból fodorral és csipkével díszítve, szerpentin-alj 4.50, 5.50. Fehér ajour battiszt alkalmi ruha fodorral, csipkével és himzéssel díszítve, szallag-csokor 5.50, 6.50. Bruck féle angol szövetaj . . . frt 1.90

Viszontelárusítók jutalékban részesítettek. — Postai megrendeléseket utánvét mellett lelkümmertesen eszközölök.

Nem tetszőket kicserélek.

10-3

FENYŐHÁZA

(Liptómege) Dr. Wlassich Gyula kultuszminiszter ur kedvenc üdülőhelye. — Allami nyaralótelep, éghajlati gyógyhely, vízgógyintézet. A Tatra hegység fenyvesei között védett helyen, üdítő, pormentes völgyben tekszik Fenyőháza, a Nagy-Táttra gyöngye.

Idény: május 1-től október végeig. A szállodák egész éven át nyitva állanak. — **Szállás:** (4 szálloda és 20 nyaralóban 210 modern és kényelmes szobával). Árak: július-augusztusban naponként 1 frtől 2 frt 50 krig. Elő- és utóévd 25 százalékkal olcsóbb. Minden épület hegyi forrás-vízvezetékekkel van ellátva. **Élemezés:** étlap vagy megegyezés szerint. Egész penzio lakás-al, július és augusztus kivételével napi 4 korona. Table d'hôte 6 fogással 2 korona 40 fillér. — **Szórakozásra:** kiterjedt 80 Km. kocsizó, séta és erdei utak, gyógyterem, kávéház, 2 laun tennis, díszes tekepálya stb. stb. szolgálnak. — **Fürdők:** vízgógyintézet, meleg fürdők, uszoda. — Vasut, posta, távírda helyben. — Megkeresésekre szívesen válaszol.

JAHN NANDOR bérnök.

SZALON-CIMBALOM

pedálos, barna vagy fekete színben, kitünő erős csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. — Bolti ára 300 korona, nálam 150 kor.-ért kapható. Alapos tanítást is elvállalok havi 16 k.-ért

Árjegyzéket bérmentve küld

JEGESI GÉZA

cimbalom-készítő, a vaskoronás cimbalom föltalálója

Készítési telepe: Budapest, VII., Nefelejts-utca 43.

Eladás 20 koronás havi részletekre is.

52-4

Szép, tiszta üde arczbört ér el mindenki a

JUNÓ-KENŐCS

(kéz- és arozkenőcs)

használatát által. Teljesen ártalmatlan. Biztosan és gyorsan távolít el szeplőt, májfoltot, pörsenéseket, bőrtakát (mitessert), bőrhámilást, napégetést, arczvörösséget, stb. I. sz. tégely 1 korona. A hozzávaló JUNÓ-szappan 60 fillér.

JUNÓ-KENŐCS II. sz. még finomabb és hatásosabb, mint az I. sz. Tégelye: 2 korona. Hozzávaló folyékony JUNÓ-szappan 80 fill.

JUNÓ-PUDER (fehér, rózsá és cremszínű) egy doboz 1 kor. JUNÓ fogpaszta, szappan nélkül 1 korona. Fogszájvíz egy üveg 60 fillér.

Junó hajfestőszer (Chromatique de Juno). Tökéletesen ártalmatlan szer, ősz vagy vörös hajzatnak (bajusz, szakáll) szőke, barna vagy fekete színre való kényelmes és állandó festésére. A használati utasítás szoros betartása mellett. A festés nem sikerülése teljesen ki van zárva.

A legkínzóbb és legerősebb fogfájás egy pillanat alatt megszűnik! amerikai fogcsepp alkalmazása folytán. Legjobb szer mindennemű fogfájás ellen. Bámulatos gyors hatás! Egy üveg ecsettel és használati utasítással 90 fillér (45 kr.) 1 kor. 26 fillér előzetes beküldése ellenében bérmentve. Főnti szereket nagyszerű hatását az elismerő- és köszönő levelek ezrei igazolják. Főraktár és egyedüli készítése a hírneves Junó készítményeknek.

BANTLER ÖDÖN „Szent Miklós”-gyógyszertára TEMESVÁR, Király-utca 5. szám.

Naponta szétküldés postával.

10-1

